

Ośrodek Pomocy Społecznej w Tuchowie

ul. Jana Pawła II 4, 33-170 Tuchów

Tel. 14 652 54 89

14 651 01 69

slowik.ops@op.pl

przemoc.zi@tuchow.pl

www.ops.tuchow.pl

SPRAWOZDANIE

EWALUACJA

z realizacji

**Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy
w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie
w Gminie Tuchów na lata 2022-2026**

za 2022 rok

Opracowanie:

Wantuch Małgorzata

I. Wprowadzenie

Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie w Gminie Tuchów na lata 2022-2026 przyjęty został uchwałą nr XLII/388/2022 Rady Miejskiej w Tuchowie z dnia 30 marca 2022r. Program zawierał diagnozę przemocy w rodzinie na terenie Gminy Tuchów. Dokument jest zbieżny z rekomendacjami zawartymi w Diagnozie Problemów Społecznych Gminy Tuchów, opracowanej w 2021r., a także Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych na lata 2022-2026.

Celem Programu jest podjęcie intensywnych działań zmierzających do znacznego zmniejszenia skali zjawiska przemocy domowej. Zmiana złych postaw społecznych tolerujących przemoc lub utrudniających interwencje w przypadkach ujawnionej przemocy, poprzez podejmowanie zintegrowanych działań w zakresie zapobiegania i przeciwdziałania przemocy. W realizacji Programu w 2022r. współuczestniczyli przedstawiciele instytucji zaangażowanych w pracę w obszarze przeciwdziałania przemocy oraz instytucje i organizacje zajmujące się problemem przemocy w rodzinie. Głównym realizatorem Programu i inicjatorem działań w ramach Programu jest Zespół Interdyscyplinarny ds. przeciwdziałania przemocy w rodzinie działający przy Ośrodku Pomocy Społecznej w Tuchowie. Członkowie Zespołu Interdyscyplinarnego działają na podstawie porozumień zawartych pomiędzy Burmistrzem Tuchowa a podmiotami, których przedstawiciele wchodzi w skład Zespołu. Członkowie Zespołu wykonują zadania związane z ustawą o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie w ramach obowiązków zawodowych i służbowych lub społecznie. Całą obsługą organizacyjno – techniczną Zespołu zajmuje się Ośrodek Pomocy Społecznej w Tuchowie.

W skład Zespołu w 2022r. wchodził: P. Nalepka Robert – Komisariat Policji w Tuchowie obecnie Tuman Krzysztof , P. Szwała-Mazurkiewicz Bożena– GKRPA w Tuchowie, P. Osika Teresa - Służba Zdrowia, P. Wzorek Józef – Oświata, P. Słowik Marek, P. Wantuch Małgorzata, P. Stanisławczyk Grzegorz – Pomoc Społeczna, P. Zabawa Krystyna, - Kurator Sądowy ds. wykonywania orzeczeń w sprawach karnych, P. Żaba-Wolak Ewa – Kurator Sądowy ds. wykonywania orzeczeń w sprawach rodzinnych i nieletnich .

Zarządzenie nr 217/2022 Burmistrza Tuchowa z dnia 7 czerwca 2022r.

Aktualne zarządzenie nr 56/2023 z dnia 23 lutego 2023r.

Celem działania Zespołu Interdyscyplinarnego jest:

1. Pomoc osobom dorosłym, dzieciom i rodzinom, grupom problemowym i środowiskom dysfunkcyjnym w przezwyciężeniu ich problemów.
2. Efektywne podejmowanie działań pomocowych i interwencyjnych w zaistniałym problemie.
3. Współdziałanie z innymi podmiotami przy rozwiązywaniu problemu i przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie. Integrowanie i koordynowanie działań jednostek pomocy społecznej, policji, gminnej komisji rozwiązywania problemów alkoholowych, oświaty, ochrony zdrowia, kuratorów sądowych oraz specjalistów w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie.
4. Zespół może tworzyć grupy robocze w celu rozwiązywania problemów związanych z wystąpieniem przemocy w rodzinie w indywidualnych przypadkach.

Do zadań grup roboczych należy w szczególności:

1. Opracowanie i realizacja planu pomocy w indywidualnych przypadkach wystąpienia przemocy w rodzinie.
2. Monitorowanie sytuacji rodzin, w których dochodzi do przemocy oraz rodzin zagrożonych wystąpieniem przemocy.
3. Dokumentowanie działań podejmowanych wobec rodzin, w których dochodzi do przemocy oraz efektów tych działań.
4. Przekazywanie dokumentacji z pracy grup roboczych do Prokuratury Rejonowej, Sądu, Komisariatu Policji w momencie podejrzenia popełnienia przemocy w celu wykorzystania do prowadzonych postępowań w indywidualnych przypadkach.

II. Realizacja Programu w 2022 roku

Celem głównym programu jest podjęcie intensywnych działań zmierzających do znacznego zmniejszenia skali zjawiska przemocy domowej. Zmiana złych postaw społecznych tolerujących przemoc lub utrudniających interwencje w przypadkach ujawnionej przemocy, poprzez podejmowanie zintegrowanych działań w zakresie zapobiegania i przeciwdziałania przemocy.

Cele szczegółowe Programu

1. Profesjonalna diagnoza skali zjawiska przemocy domowej.
2. Koordinacja działań lokalnych podmiotów.
3. Systematyczna edukacja środowiska lokalnego w celu podniesienia społecznej świadomości i wrażliwości na temat zjawiska przemocy w rodzinie.

4. Zapewnienie profesjonalnej pomocy i należytego wsparcia osobom doświadczającym przemocy.
5. Prowadzenie działań profilaktyczno-edukacyjnych dotyczących zapobiegania zjawiska przemocy.
6. Objęcie działaniami profilaktycznymi oraz odpowiednim wsparciem rodzin zagrożonych wystąpieniem przemocy.
7. Wzrost kompetencji służb i osób zajmujących się przeciwdziałaniem przemocy w rodzinie

1. Profesjonalna diagnoza

W roku 2022 w skład zespołu wchodziło 9 przedstawicieli, po 1 przedstawicielu: policji, Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, służby zdrowia, oświaty, 2 kuratorów zawodowych, 3 przedstawicieli pomocy społecznej w tym konsultant prawny, tj. wszystkie instytucje wymienione w ustawie o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie.

W okresie od 1 stycznia do 31 grudnia 2022 roku członkowie Zespołu Interdyscyplinarnego spotkali się 4 razy, z zachowaniem reżimu sanitarnego z powodu epidemii zgodnie z rekomendacjami przesłanymi przez Małopolski Urząd Wojewódzki w Krakowie.

Do Przewodniczącego Zespołu Interdyscyplinarnego w całym roku wpłynęło **18** Niebieskich Kart , w tym sporządzone przez przedstawicieli: **Oświaty - 1, Służby Zdrowia – 1 Policji – 14, 3 - NK jako kolejne karty do spraw już prowadzonych.** Powołano **18** grup roboczych, które zajmowały się poszczególnymi rodzinami. Powołane grupy w ramach prowadzonej procedury spotykały się **83** razy. Posiedzenia grup roboczych odbywały się w obecności osób, co do których istniało podejrzenie, że są dotknięte przemocą w tym sporządzono **20** Niebieskich Kart C oraz osób, co do których istniało podejrzenie, że stosują przemoc w tym sporządzono **14** Niebieskich Kart D. Skład osobowy grup roboczych był uzależniony od skali występującego problemu w rodzinie. W spotkaniach najczęściej brali udział: Przewodniczący Zespołu Interdyscyplinarnego, pracownik socjalny Ośrodka Pomocy Społecznej w Tuchowie obsługujący dany teren, przedstawiciel policji, koordynator Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych. W uzasadnionych przypadkach obecny był przedstawiciel oświaty, kuratorzy zawodowi, kuratorzy społeczni.

W 18 przypadkach procedury NK została sporządzona diagnoza rodziny.

Spotkania odbywały się z zachowaniem reżimu sanitarnego z powodu zagrożenia epidemicznego Covid -19.

2. Koordinacja działań lokalnych podmiotów.
3. Systematyczna edukacja środowiska lokalnego w celu podniesienia społecznej świadomości i wrażliwości na temat zjawiska przemocy w rodzinie.
4. Zapewnienie profesjonalnej pomocy i należytego wsparcia osobom doświadczającym przemocy.
5. Prowadzenie działań profilaktyczno-edukacyjnych dotyczących zapobiegania zjawiska przemocy.
6. Objęcie działaniami profilaktycznymi oraz odpowiednim wsparciem rodzin zagrożonych wystąpieniem przemocy.

Na terenie Gminy Tuchów rozmieszczane były plakaty oraz ulotki informacyjne dotyczące przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz o dostępnych formach pomocy dla osób doznających przemocy w rodzinie. Ulotki rozpowszechniono w instytucjach znajdujących się na terenie gminy, które dostępne są dla wszystkich mieszkańców gminy Tuchów.

Pracownicy socjalni ulotki, broszury przekazywali podczas wywiadów, odwiedzin w środowiskach dysfunkcyjnych zagrożonych przemocą.

Na stronie internetowej Ośrodka www.ops.tuchow.pl systematycznie aktualizowane były informacje o miejscach i formach pomocy, zawierające dane teleadresowe, sposób kontaktu, czas i miejsce, gdzie można uzyskać poradnictwo i wsparcie oraz jego zakres.

- z powodu epidemii umieszczano informacje dotyczące zaleceń ograniczenia kontaktu osobistego z pacjentem i zastosowanie środków komunikacji zdalnej stosując się do rekomendacji Głównego Inspektora Sanitarnego,
- zamieszczono informację dotyczącą organizacji przez Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Tarnowie **Programu Psychologiczno- Terapeutycznego dla Osób Doświadczających Przemocy w Rodzinie na lata 2020-2023 oraz programu Zajęć Edukacyjnych dla Osób Doświadczających Przemocy w Rodzinie na lata 2020-2023.** Adresatami programów mogły być osoby dorosłe z terenu Powiatu (kobiety i mężczyźni), które doświadczyły przemocy w rodzinie: osoby doznające przemocy, świadkowie przemocy w rodzinie, osoby zgłaszające się samodzielnie lub kierowane przez podmioty i instytucje, pary małżeńskie /partnerskie, o których wiadomo, że ich relacja miała charakter przemocowy, a które wykazują pozytywną motywację do pracy nad zmianą i rozwojem relacji rodzinnych, osoby podejmujące działania w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie, społeczność lokalna. Celem programów jest zmiana wzorców zachowań osób, które

doświadczają przemocy, praca nad zmniejszeniem lęku, wzmocnienia poczucia sprawczości, zmianą sposobu funkcjonowania wynikająca z poczucia bezradności. Ponadto spodziewane efekty dotyczą również zwiększenia świadomości na temat przemocy w rodzinie.

- osoby doznające przemocy miały możliwość udziału w **Grupie Wsparcia dla osób Doznających Przemocy** organizowanej przez **Powiatowy Ośrodek Interwencji Kryzysowej w Wojniczu**. Grupa wsparcia jest rodzajem nieformalnej grupy wsparcia psychospołecznego.

- udostępniono informacje o **Programie Korekcyjno- Edukacyjnym dla sprawców przemocy w rodzinie i programie Psychologiczno-Terapeutycznym dla Osób Stosujących Przemoc w Rodzinie** gdzie uczestnikami mogą być osoby z terenu powiatu tarnowskiego ziemskiego: osoby, które ukończyły program korekcyjny - edukacyjny, pary małżeńskie/partnerskie, gdzie relacje miały charakter przemocowy, a które wykazują pozytywną motywację do pracy nad zmianami i rozwojem relacji rodzinnych, osoby zgłaszające się samodzielnie lub kierowane przez podmioty i instytucje. Programy skierowane są do osób stosujących przemoc w rodzinie, potrzebujących pomocy w radzeniu sobie z różnymi problemami osobistymi, jak również rodziców mających trudności z wychowaniem dzieci bez użycia przemocy,

- Małopolski Urząd Wojewódzki Wydział Polityki Społecznej w Krakowie zwrócił się z pismem w którym wnioskuje że w Monitorze Polskim z dnia 31 grudnia 2021r. poz. 1204 ukazała się Uchwała Nr 183 Rady Ministrów z dnia 21 grudnia 2021r. w sprawie ustanowienia Krajowego Programu Przeciwdziałania Przemocy W Rodzinie na rok 2022r. Zadaniem instytucji i organizacji publicznych jest ochrona osób przed przemocą, również krzywdzenia ze strony osób bliskich. Ustrojową zasadą jest także szczególna pomoc ze strony władz publicznych dla rodzin znajdujących się trudnej sytuacji materialnej i społecznej (art. 71 Konstytucji RP) Krajowy Program na rok 2022r. odwołuje się do ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie nakazując tworzenie spójnego i skutecznego systemu przeciwdziałania przemocy w rodzinie. W piśmie zwrócono uwagę na wybrane działania programu- kluczowe dla osiągnięcia celów wskazanych przez ustawodawcę- umieszczone w wyodrębnionych obszarach, do realizacji przez podmioty szczebla gminnego i powiatowego, ale także na zadania nowe (lub zmienione w obszarze sposobu realizacji), które jak wskazuje analiza sprawozdawczości realizowanej przez jednostki organizacyjne pomocy społecznej, nie zostały do końca przyswojone przez te jednostki, a co za tym idzie nie są one realizowane lub są realizowane w ograniczonym zakresie. Z podanymi obszarami zostali zapoznani członkowie Zespołu Interdyscyplinarnego oraz grupy robocze.

- Powiatowe Centrum Pomocy w Rodzinie zaktualizowało informator teleadresowy podmiotów, realizujących oferty dla ofiar przemocy oraz osób stosujących przemoc w rodzinie. Informator został przekazany dla wszystkich pracowników socjalnych celem rozpowszechniania wśród klientów i mieszkańców Gminy Tuchów.

Informator został opublikowany na stronie internetowej Naszego Ośrodka www.ops.tuchow.pl

- Pracownicy socjalni w 2022r. zostali zaangażowani w kampanie „**Depresja nie oceniam-staram się zrozumieć**” 23 lutego Ogólnopolski Dzień Walki z Depresją. Organizatorami akcji był Dom Kultury w Tuchowie, GKRPA Patronat: UM Tuchów Centrum Zdrowia Tuchów

Partnerzy: PCPR w Tarnowie MOSiR, Biblioteka Publiczna, OPS Tuchów, Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna.

Na stronie internetowej Ośrodka zostały upowszechnione –

plakaty dotyczące: Koncertu „Życie ! Jeśli nawet nie masz nic....” W wykonaniu grupy artystów z Ireneuszem Szafrąnskim 23 luty 2022r. 18.00.

-Maraton fitness organizowany przez MOSiR Tuchów w ramach solidaryzowania się z osobami chorującymi,

- Wypożycz książkę Przeczytaj i dowiedz się, jak skutecznie walczyć z tą chorobą Biblioteka Publiczna udostępniła bezpośredni dostęp do kolekcji tematycznej,

- Czat zrozumienia anonimowa rozmowa ze specjalistą platforma internetowa 18.00-21.00 w social mediach Centrum Zdrowia Tuchów.

- Ośrodek Pomocy Społecznej w Tuchowie w ramach kampanii przygotował informację na temat depresji oraz udostępnił informator przygotowany przez Wojewódzki Urząd Pracy wykaz instytucji oferujących bezpłatne wsparcie psychologiczne, psychiatryczne i psychoterapeutyczne w subregionie tarnowskim. **Depresja często wiąże się z przeżyciami spowodowanymi przemocą w rodzinie**, uzależnieniami w związku z czym powyższa kampania i uświadomienie lokalnej społeczności jest bardzo ważnym aspektem życia ludzi borykających się z różnego rodzaju problemami.

- na stronie internetowej OPS udostępniono informacje w ramach kampanii: **Tydzień Pomocy Osobom Pokrzywdzonym Przepięstwem**. Każda osoba zainteresowana mogła w tym czasie uzyskać bezpłatną poradę prawną i psychologiczną m.in. w sądach, prokuraturach, komendach policji, siedzibach prawniczych samorządowych zawodowych czy organizacji pozarządowych w całym kraju. Co roku organizowane są obchody „Tygodnia Pomocy Osobom Pokrzywdzonym Przepięstwem” którego celem jest zwrócenie szczególnej uwagi na potrzeby i prawa osób pokrzywdzonych przepięstwem. Fundusz Sprawiedliwości zapewnia wszystkim osobom pokrzywdzonym:

- opiekę prawną, psychologiczną i materialną,
- pomoc w znalezieniu bezpiecznego schronienia,
- sprawdź adres najbliższego ośrodka - www.funduszsprawiedliwosci.gov.pl

- W majowym numerze lokalnej gazety „**Kurier Tuchowski**” opublikowano artykuł: **Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ofiar Przemocy w rodzinie w Gminie Tuchów na lata 2022-2026 w celu zapoznania mieszkańców danymi uzyskanymi w trakcie prowadzonej diagnozy na poziomie problemu przemocy domowej z perspektywy dorosłych mieszkańców, problemy przemocy domowej z perspektywy dzieci i młodzieży, zasoby instytucjonalne na terenie gminy Tuchów i Powiatu Tarnowskiego.**

- Przewodniczący Zespołu Interdyscyplinarnego zwrócił się z pismem do **Poradni Rodzinnej przy Bazylice Mniejszej Sanktuarium Matki Boskiej Tuchowskiej ul. Wysoka 1 33-170 Tuchów** oraz do **Centrum Formacji Duchowej i Edukacji Społecznej Dom Rekolekcyjny Góra Tabor CADR Lubaszowa 33** z prośbą o zintensyfikowanie działań edukacyjnych dotyczących zagadnień przemocy w rodzinie podczas spotkań przedmażeńskich. Preambuła do ustawy podkreśla, że przemoc w rodzinie narusza podstawowe prawa człowieka, w tym prawo do życia i zdrowia oraz poszanowanie godności osobistej. W celu zwiększenia skuteczności ustawa położyła nacisk na działania polegające na podnoszenie świadomości społecznej w zakresie przyczyn i skutków przemocy (art.9 ust. 1 który wprowadza zapis współpracy między organami samorządu terytorialnego a kościołami lub związkami wyznaniowym na danym terenie.

- Mając na uwadze rekomendacje wynikające z analizy danych Małopolskiego Urzędu Wojewódzkiego w ramach prowadzonego nadzoru nad realizacją zadań wynikających z ustawy o przeciwdziałaniu przemocy oraz zapisów Krajowego Programu Przeciwdziałania Przemocy w rodzinie na 2022r (Monitor Polski z dnia 31 grudnia poz. 1204) zwrócono się z pismem do wszystkich placówek oświatowych z terenu gminy Tuchów o zintensyfikowanie działań edukacyjnych skierowanych do rodziców służących wzmocnieniu opiekuńczych i wychowawczych kompetencji rodziców w rodzinach zagrożonych przemocą w rodzinie.

- Od lipca 2022r. w Ośrodku Pomocy Społecznej była możliwość skorzystania z poradnictwa psychologicznego skierowana do klientów OPS oraz innych osób znajdujących się w trudnej sytuacji życiowej. Zadanie dofinansowane było ze środków Wojewody Małopolskiego w ramach wsparcia finansowanego zadań i programów rozwój pomocy społecznej w 2022r. w obszarze II realizacja dodatkowych działań wynikających z potrzeb gminy.

- Wydano INFORMATOR dotyczący podmiotów które świadczą pomoc osobom dotkniętym przemocą w rodzinie dla terenu Gminy i Powiatu Tarnowskiego.

W ramach realizacji zadania z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie funkcjonował

Punkt Informacji Wsparcia i Pomocy dla osób dotkniętych przemocą w rodzinie, który prowadził działalność wspierająco – informacyjną. Do pracowników socjalnych osoby mogły zgłaszać się w godzinach pracy Ośrodka, dodatkowo w każdą środę miesiąca od godziny 9.00 do 15.00 dyżur pełnił konsultant prawny.

Realizując zadania zapisane w ustawie o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie **33 rodzin** było **systematycznie monitorowanych** przez pracowników socjalnych Ośrodka Pomocy Społecznej w Tuchowie i poszczególnych dzielnicowych Komisariatu Policji w Tuchowie, **15 rodzin z 2021r. 18 z 2022r.** Pracownicy socjalni wraz z dzielnicowymi odwiedzali w miejscu zamieszkania rodziny gdzie prowadzono bądź wszczęto procedurę NK z zachowaniem reżimu sanitarnego z powodu epidemii Covid-19. Wspólne działania w środowiskach miały na celu sprawdzenie bezpieczeństwa osób dotkniętych przemocą oraz monitorowanie ustalonych działań. W **3 przypadkach** w grupach roboczych brał udział **kurator zawodowy, społeczny**, któremu powierzono nadzór postanowieniem Sądu. **Przedstawiciele oświaty** wchodzący w skład Zespołu Interdyscyplinarnego oraz grup roboczych prowadzili w **7 przypadkach** pracę pedagogiczną z dziećmi, udzielając także porad i konsultacji rodzicom. Powyższe działania mają zapobiegać zaburzeniom osobowości, nerwicom, psychozom czy uzależnieniom, gdyż dzieci wychowywane w rodzinie z przemocą mają problemy emocjonalne w dorosłym życiu. Brak szacunku i miłości wyniesiony z domu rodzinnego będzie dla nich sytuacją naturalną.

7. Wzrost kompetencji służb i osób zajmujących się przeciwdziałaniem przemocy w rodzinie

W roku 2022 członkowie Zespołu Interdyscyplinarnego, grup roboczych podnieśli swoje kwalifikacje uzyskując certyfikaty z zakresu:

- pt. „**Profilaktyka uzależnień – podstawy interwencji -jak zapobiegać- jak pomagać. Praca | z młodzieżą zagrożoną uzależnieniami od środków psychoaktywnych** organizowane przez GKRPA –3 godziny dydaktyczne przy okazji spotkania przedsiódek tematykę przemocy przekazano ulotki i informator gdzie szukać pomocy celem udostępnienia świetlicom przyszkolnym. – 8.11.2022r.

- pt.” **Praktyczne aspekty przeciwdziałania uzależnieniom i przemocy w rodzinie z wykorzystaniem dialogu motywacyjnego jako (badania oparte na dowodach)**– 21.11.2022r.

organizowane przez Krajowy Instytut Profilaktyki Społecznej Myślenice – 3 godziny dydaktyczne

- **Ogólnopolska konferencja „ Nie otwieraj drzwi Przemocy”** -realizowana w ramach KPPPR na rok 2022r. organizowanej przez Ministerstwo Rodziny i Polityki Społecznej – 22.11.2022r.

- konferencja pt. „**poMoc, a nie przeMoc**” organizowana przez Starostę Tarnowskiego oraz

Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Tarnowie – 8 grudnia 2022r.

- pt. „**Profilaktyka uzależnień behawioralnych**”- szkolenie organizowane przez GKRPA – 13.12.2022r.

W 2022r. odbyły się spotkania wewnętrzne pracowników socjalnych w związku z otrzymanymi informacjami tj. przesłanymi broszurami z PARPA, e-mail z Fundacji im. Hetmana Jana Tarnowskiego o Ośrodku Pomocy Osobom Pokrzywdzonym Przepęstwem w Tarnowie, Niebieska linia, Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w sprawie programu korekcyjno-edukacyjnego, Nieodpłatna Pomoc Prawna oraz Nieodpłatne Poradnictwo Obywatelskie pod patronatem Ministerstwa Sprawiedliwości. Podczas spotkań zostały przekazywane informacje, broszury, ulotki otrzymywane od powyższych podmiotów w celu rozpowszechnienia wśród społeczności Naszej Gminy.

W ramach realizacji zadania z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie funkcjonował Punkt Informacji Wsparcia i Pomocy dla osób dotkniętych przemocą w rodzinie, który prowadził działalność wspierającą – informacyjną. W ramach punktu w każdą środę miesiąca przyjmował konsultant prawny. Osoby zainteresowane mogły zgłaszać się do pracowników socjalnych w godzinach pracy Ośrodka od 7.30 do 15.30.

Z porad konsultanta prawnego skorzystało 5 osoby.

Na terenie gminy rozmieszczane były plakaty, ulotki informacyjne dotyczące przemocy w rodzinie oraz o dostępnych formach pomocy dla osób uwikłanych w przemoc domową. Ulotki znajdowały się w instytucjach na terenie gminy, gdzie są dostępne dla mieszkańców gminy. Pracownicy socjalni rozpowszechniali je w środowiskach dysfunkcyjnych zagrożonych przemocą.

Efektym działań Policji było:

- 14 postępowań sprawdzających gdzie 10 z nich zostało zakończonych wydaniem postanowienia o odmowie wszczęcia śledztwa/dochodzenia a pozostałe zostały przekształcone w postępowania przygotowawcze

- 13 postępowań przygotowawczych w sprawach o znęcanie się nad rodziną gdzie 6 z nich zakończono sporządzeniem aktu oskarżenia a pozostałe zostały zakończone wydaniem postanowienia o umorzeniu śledztwa/dochodzenia

- w 2022r. nie zastosowano nakazu natychmiastowego opuszczenia wspólnie zajmowanego lokalu na podstawie art.15 aa ust. 1 ustawy o Policji

Funkcjonariusze pełniący służbę na stanowisku dzielnicowego obsługujący miejscowości wchodzące w skład Gminy Tuchów w 2022 roku przeprowadzili łącznie 89 spotkań w formie zorganizowanej w postaci pogadank, prelekcji, spotkań w szkołach z uczniami, pedagogami oraz podczas spotkań z mieszkańcami.

Wobec sprawców i ofiar przemocy członkowie Zespołu Interdyscyplinarnego i grup roboczych podejmowali następujące działania:

- 10 osób, co do których istniało podejrzenie o stosowaniu przemocy z Niebieskich Kart było zdiagnozowanych i leczonych w Poradni Leczenia Uzależnień w Ośrodku Terapeutycznym przy ul. Kolejowej 8 w Tuchowie,
- 5 osób, co do których istniało podejrzenie o stosowaniu przemocy kontynuowało leczenie odwykowe w Ośrodku Terapeutycznym w Tuchowie przy ul. Kolejowej 8
- 2 osoby, co do których istniało podejrzenie o stosowaniu przemocy z Niebieskich Kart z 2022r. skorzystało z Poradni Zdrowia Psychicznego
- 8 osób, co do których istniało podejrzenie o stosowaniu przemocy w rodzinie zostało zgłoszone o objęcie działaniami Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych,
- 6 osób, co do których istniało podejrzenie, że są dotknięte przemocą w rodzinie skorzystało z poradnictwa psychologicznego,
- 4 osoby, co do których istniało podejrzenie że są dotknięte przemocą w rodzinie z Niebieskich Kart było zdiagnozowanych i leczonych w Poradni Zdrowia Psychicznego przy ul. Kolejowej 8 w Tuchowie,
- 2 osoby, co do których istniało podejrzenie że są dotknięte przemocą w rodzinie z Niebieskich Kart było leczonych w Poradni Terapii Uzależnienia i współuzależnienia przy ul. Kolejowej 8 w Tuchowie,
- 5 osób skorzystało z poradnictwa prawnego,
- 33 osób skorzystało z poradnictwa socjalnego,
- 0 osób skorzystało z poradnictwa medycznego,
- 2 osoby skorzystało z poradnictwa zawodowego i rodzinnego,

- *1 rodzina została objęta pomocą w formie usług opiekuńczych*
- *7 przypadkach wydano zaświadczenie konieczne do przedstawienia w Fundacji Jana Hetmana Tarnowskiego w Tarnowie Centrum Wsparcia Osób Pokrzywdzonych Przystępstwem: osoby mogły skorzystać z pomocy prawnej, pomocy psychologicznej i psychoterapeutycznej, pomocy psychiatrycznej, pomocy w formie finansowania okresowych dopłat do bieżących zobowiązań czynszowych i opłat za energię ciepłą, energię elektryczną, gaz, wodę, opał, odbiór nieczystości stałych i płynnych za lokal mieszkalny lub dom jednorodzinny, do którego osoba pokrzywdzona posiadała tytuł prawny, proporcjonalnie do liczby osób stale zamieszkałych w tym lokalu lub domu, pokrywanie kosztów żywności lub bonów żywnościowych, pokrycie kosztów zakupu odzieży, bielizny, obuwia, środków czystości i higieny osobistej, organizowanie i finansowanie szkoleń i kursów podnoszących kwalifikacje zawodowe oraz pokrywanie kosztów egzaminów potwierdzających kwalifikacje zawodowe, zakup sprzętu agd/rtv.*

- *9 rodzin skorzystało z pomocy w formie zasiłku rodzinnego na łączną kwotę – 24.877,35 zł*

- *14 rodzin skorzystało ze świadczenia wychowawczego +500 na łączną kwotę 55.437,50 zł*

- *3 osób skorzystało z zasiłku pielęgnacyjnego na kwotę 7.770,24 zł*

- *1 osoba, co do której istnieje podejrzenie o stosowaniu przemocy skorzystała z pomocy w formie zasiłku stałego na kwotę – 8.628 zł*

- **Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Tuchowie** na koniec 2022r. liczyła 9 członków:

- liczba osób, wobec których podjęte zostały czynności zmierzające do orzeczenia o zastosowaniu wobec osoby uzależnionej obowiązku poddania się leczeniu – 18 osób,

- ilość przeprowadzonych rozmów z członkami rodzin osób z problemem alkoholowym – 13,

- liczba złożonych wniosków do sądu – 6,

- ilość przeprowadzonych rozmów interwencyjno – motywacyjnych – 38,

- liczba osób, którym udzielono pomocy w ramach grup roboczych – 6.

W 2022r. GKRPA realizowała szereg działań wpisujących się w ustawę z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi oraz w Gminny program profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych oraz przeciwdziałania Narkomanii dla Gmin Tuchów:

1. Zwiększenie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych od alkoholu

- Zorganizowano cykl szkoleń z zakresu uzależnień od substancji psychoaktywnych oraz uzależnień behawioralnych dla członków GKPR, pracowników Ośrodka Pomocy Społecznej w Tuchowie, Komisariatu Policji w Tuchowie oraz wychowawców świetlic i pedagogów szkolnych. W ramach tego wydarzenia umożliwiono indywidualne poradnictwo dla pedagogów, wychowawców oraz rodziców dzieci dotkniętych problemem uzależnienia od różnych substancji psychoaktywnych oraz przemocy.

- Współfinansowano „program terapeutyczny dla osób uzależnionych i członków ich rodzin” realizowany przez CZT.

- Prowadzony był punkt konsultacyjny, w którym psycholog kliniczny udzielił porad w tym interwencji psychologicznej 65 osobom uzależnionym i współuzależnionym od alkoholu i innych substancji psychoaktywnych, w tym dotkniętych przemocą.

2. Udzielanie rodzinom, w których występują problemy alkoholowe, pomocy psychospołecznej i prawnej, a w szczególności ochrony przed przemocą w rodzinie

W ramach zadania prowadzone były zajęcia w 15 świetlicach opiekuńczo-wychowawczych przy szkołach podstawowych, parafii w Tuchowie oraz Centrum Dydaktyczno-Oświatowym w Tuchowie Kielanowicach, przeznaczonych dla dzieci z rodzin dotkniętych problemami uzależnień, przemocy i innych dyfunkcji. Dofinansowane były materiały i artykuły szkolne dla realizacji tych zajęć oraz dofinansowana organizacja czasu wolnego dla uczestników w ramach akcji lato.

Dofinansowane zostały posiłki dla dzieci z rodzin zagrożonych uzależnieniami i przemocą oraz innymi trudnościami korzystających z Ośrodka Wsparcia Dziennego „Kubusie” w Tuchowie.

W ramach zadania zorganizowane zostały imprezy sportowe służące integracji i rozwojowi społecznemu osób ze środowisk zagrożonych skutkami alkoholizmu:

- turniej szachowy, mikołajkowy turniej piłki nożnej,
- akcja lato, polegająca na dofinansowaniu wypoczynku letniego dzieciom uczestniczącym w zajęciach świetlic.

3. Prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej, w szczególności dla dzieci i młodzieży

W ramach zadania zrealizowano programy profilaktyczne w szkołach podstawowych Gminy Tuchów w zakresie uzależnień od alkoholu i innych substancji psychoaktywnych uzależniających, przemocy oraz zjawiska izolacji społecznej i depresji takie jak:

- warsztaty profilaktyczne „Mentalna szkoła dla klas 7-8,
- profilaktyka uzależnień, cyberprzemoc dla rodziców i dzieci klas 7,
- program profilaktyczny „Wiara w siebie i radość z życia kontra depresja dla klas 6-8,
- „Nie zmarnuj swojego życia” dla klas 7 i 8,
- „Jestem wolny mam przewagę” dla młodzieży klas I szkoły średniej.

Ponadto podjęte zostały działania mające na celu integrację społeczną osób ze środowisk zagrożonych alkoholizmem i uzależnieniami, tj. dofinansowanie konkursu piosenki obcojęzycznej oraz konkursu „nie pal proszę”. Zakupiono przedmioty materialne: książki o tematyce profilaktycznej, gry, sprzęt i odzież sportową, kangurki, namioty i inne, które przekazano do szkół, przedszkoli, Biblioteki Publicznej w Tuchowie, ochotniczych straży pożarnych w Gminie Tuchów, a także klubów sportowych Gminy i Kół Gospodyń Wiejskich z terenu Gminy w celu ułatwienia prowadzenia zajęć z elementami profilaktyki uzależnień, organizacji czasu wolnego dzieci i młodzieży.

Zakupiono materiały profilaktyczne do prowadzenia zajęć lekcyjnych dla dzieci i młodzieży dotyczące uzależnień od substancji psychoaktywnych oraz uzależnień behawioralnych i udostępniono je szkołom do realizacji w ramach zajęć lekcyjnych.

Zakupiono i rozdysponowano ulotki i plakaty informacyjno – edukacyjne z zakresu uzależnień od substancji psychoaktywnych, behawioralnych, oraz kampanii stop przemocy, kierowco nie pij i sprzedaży alkoholu.

W ramach akcji ”Bezpieczna droga do szkoły” zakupiono dla uczniów opaski odblaskowe i breloki odblaskowe z numerami alarmowymi, które zostały rozdane uczniom klas I, a funkcjonariusze Komisariatu Policji w Tuchowie przeprowadzili wykłady na tematy bezpieczeństwa drogowego i zagrożenia dla niego wynikającego ze spożywania alkoholu.

Dofinansowano realizację bajki „Muzyczny kodeks drogowy”, promującej wśród szerokiej społeczności lokalnej bezpieczeństwo na drodze.

4. Wspomaganie działalności instytucji, stowarzyszeń i osób fizycznych służącej rozwiązywaniu problemów alkoholowych.

W ramach zadania dofinansowano wydarzenia na rzecz osób ze środowisk zagrożonych uzależnieniami a także zjawiskami przemocy, tj.:

- X Gminny Konkurs Piosenki Obcojęzycznej,
- Zawody sportowe, konkursy profilaktyczne,
- Zajęcia sportowe, w tym piłkarskie dla młodzieży i dorosłych,
- organizowanie czasu wolnego poprzez aktywny wypoczynek dzieci,
- organizację rajdu niepodległościowego,

15 z 20 placówek Oświatowych / Szkoły Podstawowe, CKUiZ, Przedszkola,/ z terenu naszej Gminy, do których zwrócono się z pismem potwierdziło udział w prelekcjach, szkoleniach, warsztatach związanych z tematyką przeciwdziałania przemocy w rodzinie. Dodatkowo pozyskano informację z Placówki Wsparcia Dziennego Kubusie, Powiatowej Poradni Psychologiczno-Pedagogicznej, Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Tarnowie.

- **Zespół Szkoły Podstawowej im. sierż. AK Józefa Siwaka „Waligóry” i Przedszkole w Buchcicach** w 2022r. zostały podjęte następujące działania:

- 1) Prowadzenie zajęć w ramach Świetlicy Opiekuńczo-Wychowawczej ze środków Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Tuchowie m.in. dla dzieci z rodzin dysfunkcyjnych ze szczególnym zwróceniem uwagi na zagadnienia radzenia sobie z trudnymi emocjami i konfliktami.
- 2) Udział nauczyciela prowadzącego zajęcia świetlicowe w szkoleniach prowadzonym przez certyfikowanego specjalistę psychoterapii uzależnień „Narkotyki i środki psychoaktywne”
- 3) Wykonanie gazetki z materiałami przekazanymi przez GKRPA dotyczącymi uzależnień i pomocy w rodzinie z możliwością czasowego skorzystania z w/w materiałów przez uczniów, rodziców i nauczycieli.
- 4) Przeprowadzenie lekcji wychowawczych z wykorzystaniem materiałów edukacyjnych przekazanych przez GKRPA „Lepiej przeżyj w oceanie nałogów i uzależnień.
- 5) Tematyka zajęć dotyczących prawidłowej komunikacji w rodzinie i grupie rówieśniczej w klasach I-II oraz IV-VII na lekcjach wychowawczych i zajęciach wychowania do życia w rodzinie w klasach VI-VII.

- 6) Zorganizowanie szkolonej akcji „Światowego Dnia Życzliwości”- wykonanie okolicznościowej gazetki, przeprowadzenie zajęć na temat życzliwości w oddziale przedszkolnym, uczenie wyrażenie życzliwości wobec osób dorosłych i rówieśników na zajęciach świetlicowych.
- 7) Zajęcia dotyczą stalkingu, hejtingu i cyberprzemocy w sieci oraz roli rodziców i szkoły w sytuacji dotknięcia przemocą w sieci.
- 8) pedagogizacja rodziców dotycząca pomocy dzieciom i młodzieży przejawiającymi trudności w zachowaniu.
- 9) Udzielanie wskazówek, gdzie szukać pomocy w razie problemów: adresy, telefony instytucji i placówka wsparcia.
- 10) Uczenie właściwych relacji z rówieśnikami poprzez angażowanie w przygotowaniu akcji, uroczystości i imprez szkolnych.

- Szkoła Podstawowa im. prof. Jana Sajdaka w Burzynie – informuje o działaniach służących wzmocnieniu opiekuńczych i wychowawczych kompetencji rodziców w rodzinach zagrożonych przemocą w rodzinie w 2022r. zrealizowała i w dalszym ciągu realizuje działania w zakresie podnoszenia świadomości społecznej w obszarze profilaktyki przemocy w rodzinie poprzez:

- 1) zamieszczanie informacji na stronie internetowej placówki, gazetkach ściennych i powieszonych plakatach,
- 2) upowszechnianie informacji o formach wsparcia oraz instytucjach udzielających pomocy ofiarom przemocy w rodzinie przez specjalistów zatrudnionych w naszej placówce (pedagoga szkolnego, pedagoga specjalnego i psychologa),
- 3) umieszczanie plakatów zawierających numery telefonów i adresy instytucji wspierających rodziny i udzielających pomocy w sytuacji przemocy w domach,
- 4) udzielanie porad i wsparcia osobom doświadczającym przemocy w rodzinie przy współpracy z kuratorami sądowymi, zawodowymi i społecznymi, pracownikami OPS,
- 5) organizowanie spotkań z policjantem,
- 6) edukowanie uczniów w zakresie rozpoznawania zachowań agresywnych i przemocowych poprzez warsztaty profilaktyczne, lekcje tematyczne, zajęcia wychowawcze,
- 7) zajęcia integracyjne w klasach, gdzie zauważono konflikty rówieśnicze generujące zachowania agresywne,

8) bieżące działania profilaktyczne, wychowawczo – edukacyjne specjalistów szkolnych, wychowawców, nauczycieli w zakresie szybkiego reagowania na wszelkie przejawy czy podejrzenia przemocy dotyczące uczniów w szkole m.in. realizacja założeń planów pracy wychowawczej wychowawców klasowych oraz realizacja założeń obowiązującego Programu Wychowawczo – Profilaktycznego Szkoły,

9) edukację rodziców na temat pełnienia właściwych ról w rodzinie i budowanie relacji na linii rodzic – dziecko w ramach pogadań w czasie zebrań.

Zrealizowane warsztaty profilaktyczne:

L.p.	Forma	Tematyka	Odbiorca	Termin
1.	Warsztaty godz. 8:50 – 9:35 (45 min)	„ <i>Uzależnienia</i> ” – pojęcie uzależnienia i jego rodzaj. Uświadomienie uczniom jak chronić się przez uzależnieniami. Mechanizm powstawania uzależnień. Skutki palenia papierosów, picia alkoholu, narkotyzowania się, uzależnienia od mediów elektronicznych.	Uczniowie klasy VII i VIII	15.11.2022 r.
2.	Warsztaty godz. 9:45 – 10:30 (45 min)	„ <i>Konflikt, przemoc werbalna – krzywdząca siła słów</i> ” – pojęcie konfliktu i przemocy. Kształtowanie umiejętności komunikacyjnych, sposobów porozumiewania się. Rozwiązywanie konfliktów między uczniami.	Uczniowie klasy II i III	15.11.2022 r.
3.	Warsztaty godz. 8:50 – 9:35 (45 min)	„ <i>Poczucie własnej wartości</i> ” – określenie pojęcia własnej wartości i autoprezentacji. Rozwijanie empatii, samoświadomości. Kształtowanie umiejętności wyrażania emocji.	Uczniowie klasy IV i V	23.11.2022 r.

4.	Warsztaty godz. 9:45 – 10:30 (45 min)	„Umiejętność radzenia sobie z trudnymi emocjami” – określenie pojęcia stresu, emocji, trudnych zachowań. Stres jego dobre i złe strony. Radzenie sobie ze stresem.	Uczniowie klasy VIa i VIb	23.11.2022 r.
----	--	--	---------------------------------	---------------

Konkursy i programy edukacyjne:

- 1) konkurs plastyczny w ramach programu „Nie pal przy mnie, proszę” – klasy I -III,
- 2) szkolny konkurs plastyczny „Kolory jesieni” – wszystkie klasy,
- 3) program „Bieg po zdrowie” – klasa IV,
- 4) program „Trzymaj Formę” – klasa V.

Głównym celem zajęć jest:

- rozwijanie indywidualnych zainteresowań i zamiłowań uczniów,
- kształcenie sprawności ruchowej dzieci,
- nabycie umiejętności pokonywania nieśmiałości i tremy podczas prezentowania się,
- budowanie poczucia własnej wartości, pozytywnego obrazu samego siebie i wiary we własne siły,
- rozwijanie indywidualnych zdolności każdego dziecka, jego inicjatywy i samodzielności myślenia,
- nabywanie umiejętności szybkiej orientacji, decyzji, uwagi,
- nauczanie harmonijnego współżycia w grupie, podporządkowania się przepisom, samoopanowania.

Nauczyciele uczestniczą w wielu formach doskonalenia dotyczących opieki i wychowania dzieci:

- szkolenie: „Czym jest motywacja ? Prawdy i mity”,
- szkolenie: „Co to jest diagnoza edukacyjna i po co się ją stosuje?”,

- szkolenie: „Klasa, w której uczniowie mają różny poziom wiedzy i umiejętności – jak z nią pracować?”
- szkolenie: „Profilaktyka uzależnień – podstawy interwencji – jak zapobiegać – jak pomagać. Praca z młodzieżą zagrożoną uzależnieniami od środków psychoaktywnych”
- szkolenie: „Jak tworzyć lekcje dla każdego, czyli o edukacji włączającej dla uczniów ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi”.

Inne działania:

1) Nauczyciele-wychowawcy dokonują oceny funkcjonowania dziecka w środowisku szkolnym oraz na bieżąco monitorują sytuacje swoich uczniów ze szczególnym uwzględnieniem sytuacji uczniów przebywających w rodzinach dotkniętych przemocą.

2) Zajęcia rozwijające kompetencje emocjonalno – społeczne w wymiarze 2 godzin tygodniowo prowadzone przez pedagoga szkolnego (na wniosek wychowawcy – 3 uczniów).

3) Zajęcia zrealizowane z psychologiem:

Lp.	Data	Klasa	Zrealizowany temat
1	02.09.2022	6a	„Zajęcia/warsztaty integracyjne”
2	07.09.2022	4	„Zajęcia/warsztaty integracyjne”
3	08.09.2022	7	„Zajęcia/warsztaty integracyjne”
4	22.09.2022	6b	„Zajęcia/warsztaty integracyjne”
5	22.09.2022	7	„Zajęcia/warsztaty integracyjne” (cd.)
6	28.09.2022	5	„Zajęcia/warsztaty integracyjne”
7	29.09.2022	4	„Zajęcia/warsztaty integracyjne”- kolejne- w tym rozmowa z uczniami na temat relacji rówieśniczych i zasad stosownego zachowania w różnych sytuacjach szkolnych i pozaszkolnych.
8	30.09.2022	1	„Zajęcia/warsztaty integracyjne”
9	13.10.2022	7	„Po co nam relacje z innymi”
10	20.10.2022	3	„Zajęcia/warsztaty integracyjne”
11	20.10.2022	4	„Zajęcia/warsztaty integracyjne” (cd.)
12	27.10.2022	7	„Komunikacja i jej znaczenie w grupie – relacje w zespole”
13	28.10.2022	3	„Nasze emocje – rozmawiamy o uczuciach”
14	02.11.2022	6a (zastępstwo)	„Zajęcia/warsztaty integracyjne” (cd.)”

15	10.11.2022	7	„Doceniaj – nie oceniaj”
16	23.11.2022	1	„Słowa mogą ranić”
17	24.11.2022	7	„Jesteśmy wspólnotą”
18	25.11.2022	2	„Zajęcia/warsztaty integracyjne”
19	30.11.2022	5	„Zajęcia/warsztaty integracyjne”– (cd.)
20	01.12.2022	8	„Zajęcia/warsztaty integracyjne”

4) zajęcia zrealizowane z pedagogiem specjalnym:

Wrzesień 2022 :

- klasa „0” tematyka zajęć: „Dobro i zło – odniesienie do bajek i życia codziennego dzieci”,
- klasa Va – „Integracja w grupie klasowej – budowanie wspólnoty klasowej”,
- klasa Va – „Co to jest przyjaźń ?”.

Październik 2022 :

- klasa VIa – „Integracja w grupie klasowej – poczucie własnej wartości”,
- klasa „0” – „ Jesień – bezpieczna droga do szkoły”.

Listopad 2022 :

- klasa VIII – „Poznajemy się - wzmacnianie poczucia własnej wartości”.

5) zajęcia zrealizowane z pedagogiem szkolnym:

Wrzesień 2022 :

- klasa IV – „Pogadanka na temat zachowania się w stosunku do rówieśników”,
- klasa VII – „Pogadanka na temat zachowania się w stosunku do koleżanek i kolegów w klasie”,
- klasa IV – „Rozmowa z uczniami dotycząca bezpieczeństwa w szkole, na temat wartości życiowych i zdrowego stylu życia”.

Listopad 2022 :

- klasa VIII – „Przemoc w rodzinie – gdzie zwrócić się o pomoc”,
- klasa VIII – „Relacje z rówieśnikami. Empatia”,
- klasa I – „Relacje w klasie”.

- **Szkoła Podstawowa im. K. Makuszyńskiego w Dąbrówce Tuchowskiej** – w ramach działań realizuje przyjęty program wychowawczo – profilaktyczny. W 2022 zrealizowano szereg tematów na zajęciach wychowawczych dotyczących;

-Zdrowie i zagrożenia. Nałogi czy silna wola. Dostrzeganie przyczyn i skutków używania środków psychoaktywnych.

- Bezpieczna szkoła to miejsce, które współtworzymy.

-Bezpieczne formy spędzania wolnego czasu.

-Budowanie relacji wzajemnej życzliwości, poszanowania i zaufania w szkole i w rodzinie.

Prowadzono stały kontakt z kuratorami rodzinnymi uczniów objętych specjalnym nadzorem /6 dzieci/. Rozmowy dotyczyły bieżących wyników w nauczaniu, frekwencji oraz zachowaniu w szkole – przedszkolu. Na bieżąco kuratorzy otrzymywali informacje o dzieciach. Odbywały się spotkania w szkole i przedszkolu z kuratorami i rodzicami. W ramach współpracy z Gminnym Ośrodkiem Pomocy w Tuchowie przekazywano niezbędne informacje o dzieciach. Współpracowano z Gminną Komisją Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, dzięki której zakupiono namioty na prowadzenie warsztatów, zajęć, pikników o tematyce profilaktycznej, aby równocześnie w sposób właściwy zagospodarować czas wolny dzieciom, umożliwić im czynny udział. Nauczyciel prowadzący świetlicę odbył szkolenie na temat dotyczący uzależnień organizowane przez GKRPA.

Dla dzieci szkolnych zorganizowano zajęcia wyrównawcze uzupełniające braki w nauce spowodowane głównie brakiem pomocy ze strony rodziców.

Ponadto prowadzone są zajęcia terapeutyczne dotyczące wyeliminowania niewłaściwych zachowań oraz braku integracji w zespole klasowym w wyniku dłuższego przebywania na nauczaniu zdalnym. Uczniowie szkoły brali udział w kampanii Europejskiego Miesiąca Cyberbezpieczeństwa 2022.

Od września jest zatrudniony pedagog specjalny, który diagnozuje problemy każdego dziecka.

Uczniowie brali udział w zajęciach pozalekcyjnych/zajęcia plastyczne, szachowe, sportowe/, wycieczkach integracyjnych/ Kopalnia Soli w Bochni, Centrum Aktywnego Wypoczynku w Borkach/ , warsztatach. Prowadzone były zajęcia z orientacji zawodowej dla uczniów klasy VIII. W szkole działa Wolontariat, który prowadzi działalność charytatywną dając równocześnie możliwość działania wszystkim uczniom.

- **Szkoła Podstawowa w Karwodrzy** - działania szkoły w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie:

1. Pedagog uczestniczyła w szkoleniach organizowanych przez GKRP Alkoholowych dotyczących uzależnień /8 XI i 13 XII/.

2. Na korytarzu szkolnym wykonano gazetkę tematyczną o przemocy z wykorzystaniem materiałów ze szkoleń.
3. Zamieszczono informację dla rodziców na stronie szkoły /w zakładce pedagoga/, w której znajdują się adresy, telefony i e-maile ośrodków na terenie powiatu tarnowskiego i Gminy Tuchów świadczących pomoc ofiarom przemocy.
4. W szczególnych klasach przeprowadzono pogadanki na temat przemocy oraz tego, gdzie można uzyskać pomoc.
5. Na spotkaniach z rodzicami przedstawiono problem przemocy oraz jak i gdzie można uzyskać pomoc.
6. Rozdano tematyczne ulotki uczniom i rodzicom.
7. Psycholog prowadzi zajęcia / 1 godzina tygodniowo/ z uczniem przejawiającym zachowania o cechach przemocowych, we współpracy z matką ucznia i wychowawcą klasy.
8. Nauczyciele na bieżąco prowadzą obserwacje zachowań uczniów i w razie potrzeby reagują na niewłaściwe postawy oraz przekazują informacje rodzicom.

- **Liceum Ogólnokształcące im. Mikołaja Kopernika w Tuchowie** – młodzież uczestniczyła w lekcjach, pogadankach, warsztatach na temat przemocy w rodzinie. Klasy I,II,III (292 osoby) miały organizowane lekcje jako nadobowiązkowe z wychowania do życia w rodzinie.

Przykładowa tematyka lekcji wychowawczych, pogadanek, lekcji wychowania do życia w rodzinie:

- Zasady polskiego prawa małżeńskiego.
- Negocjacje- w drodze do porozumienia.
- Gdzie szukać pomocy – informacje o instytucjach świadczonych pomoc.
- Przemoc seksualna.
- Czym jest przemoc.

Lekcje, pogadanki prowadzą: pedagog szkolny, nauczyciel wychowania do życia w rodzinie i wychowawcy klas. Szkolenia tematyczne, w których uczestniczył pedagog szkolny: „Pomoc dziecku krzywdzonemu-budowa odporności psychicznej”, „Podniesienie wiedzy z zakresu problemów i zachowań trudnych, ryzykownych dzieci i młodzieży oraz uregulowań prawnych, umiejętności adekwatnych reagowania i poprowadzenia skutecznej interwencji w sytuacjach trudnych”, „Pomaganie w czasie zmian”

- **Szkoła Podstawowa im. Księdza Jerzego Popiełuszki w Łowczowie**- prowadzone były

systematyczne działania uświadamiające dzieci i rodziców na temat zagrożeń, w tym przemocowych oraz wspieranie rodziców w rozwiązywaniu problemów wychowawczych. Wychowawcy mają dobre relacje z uczniami i rodzicami, reagują na sytuacje zagrażające bezpieczeństwu, prowadzą akcje uświadamiające oraz zbierają wiedzę na temat sytuacji domowej wychowanków.

Realizowane działania to:

1. Zebrania z rodzicami (IX, XI)– zbieranie informacji o problemach, rozmowy indywidualne, udostępnienie ulotek, plakatów o przemocy, w tym cyberprzemocy – 31 rodziców
2. Stała gazetka informująca, gdzie szukać pomocy, plakaty uświadamiające zagrożenia.
3. Informacja na stronie internetowej szkoły o możliwości skorzystania z pomocy pedagoga i godzinach pracy.
4. Zajęcia z pedagogiem na temat „Moje mocne strony”, „O czym mogę porozmawiać | z pedagogiem” - kl. 4-8 – 42 uczniów
5. Ankiety w klasach 1 - 8 dotyczące m. innymi przemocy rówieśniczej – 72 uczniów
6. Ankiety w kl. 8 „Ja i szkoła” obejmująca m. innymi relacje z rodzicami, ich oczekiwań i wsparcia ze strony rodziców, przemocy rówieśniczej – 11 ankiet
7. Obserwowanie zachowań uczniów pod kątem doświadczania przemocy, agresji- kl. 0-8 i Przedszkole (103 dzieci)
8. Lekcje wychowawcze poświęcone tematyce agresji, przemocy, w tym przemocy w rodzinie kl. IV-VIII – 42 uczniów.
9. Realizacja zajęć : Wychowanie do życia w rodzinie – 18 uczniów.
10. Reagowanie na bieżąco na jakiegokolwiek przejawy agresji i przemocy.

- **Publiczna Szkoła Podstawowa w Mesznej Opackiej** - W związku z zintensyfikowaniem działań edukacyjnych skierowanych do rodziców, służących wzmocnieniu opiekuńczych i wychowawczych kompetencji rodziców w rodzinach zagrożonych przemocą w rodzinie, nasza szkoła, w okresie VII- XII 2022 roku, zrealizowała szereg zadań mających na celu zacieśnienie więzów rodzinnych, a także zwiększenie kompetencji pracowników szkoły w tym zakresie.

Tematyka rodziny oraz występowania przemocy w rodzinie poruszana jest podczas godzin wychowawczych, zajęć świetlicowych, lekcji wychowania do życia w rodzinie, a także lekcji religii. Staramy się przekazać uczniom jak najlepsze wartości rodzinne oraz zwiększyć ich świadomość na występowanie wszelakich problemów rodzinnych oraz możliwych źródeł pomocy.

Zwracamy uwagę na utrzymanie kontaktu z rodzicami uczniów umożliwiając spotkania grupowe, a także indywidualne. Podejmujemy działania angażujące rodziców w życie szkoły. Jednym z nich

była organizacja wspólnej zabawy dla uczniów naszej szkoły oraz ich rodziców, podczas „Balu Wszystkich Świętych ” w dniu 26 października.

W dniu 19 grudnia dwóch pracowników naszej szkoły wzięło udział w sześciogodzinnych warsztatach z psychologiem w zakresie postępowania z dziećmi z rodzin zastępczych, stosując metodę Self- Regulation. Poruszana została tematyka emocji i oddziaływania sposobu funkcjonowania rodziny na dzieci oraz ich zachowanie w szkole. Zdobyte materiały zostały udostępnione do użytku pozostałych pracowników.

- Szkoła Podstawowa im. Kardynała Stefana Wyszyńskiego w Siedliskach

Działania skierowane do rodziców	Działania skierowane do uczniów
<p>1. Pedagogizacja rodziców podczas spotkań, rozmów telefonicznych i konsultacji z dyrektorem szkoły, wychowawcami, nauczycielami, pedagogiem szkolnym i pedagogiem spacjalnym na temat:</p> <ul style="list-style-type: none"> - właściwej atmosfery domu rodzinnego; - budowania zaufania we wzajemnych relacjach; - zainteresowania sprawami dziecka oraz okazywania zrozumienia dla jego sytuacji i problemów; - wiary w dziecko i jego możliwości; - kształtowania od wczesnego dzieciństwa pozytywnych postaw; - pozytywnej postawy rodziców w zmaganiu się z codziennością; - dbania o rozwój zainteresowań dziecka, stwarzania mu to m. in. możliwości odreagowania stresu oraz znajdowania ciągle nowych, budujących wartości; - zachęcania do różnych form aktywności i inspirowania do twórczego spędzania czasu 	<p>1. Udział w Rajdzie Niepodległościowym do Lichwina – przedsięwzięcie w ramach zagospodarowania czasu wolnego wspierane przez Gminną Komisję Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Tuchowie.</p> <p>2. Realizacja przedsięwzięcia „Wiara w siebie i radość z życia kontra depresja. Czyli jak nie dać się jesiennej chandrze?” – chętni uczniowie. Przedsięwzięcie realizowane w ramach zagospodarowania czasu wolnego wspierane przez Gminną Komisję Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Tuchowie.</p> <p>3. Dodatkowe zajęcia świetlicowe opiekuńczo – wychowawcze dla grupy uczniów, podczas których podejmowane są tematy związane z emocjami i sytuacją rodzinną dzieci.</p> <p>4. Spotkanie uczniów klasy VIII z</p>

<p>wolnego, dzięki czemu dziecko mogłoby pozytywnie się samorealizować - sport, koła zainteresowań, zajęcia pozalekcyjne i pozaszkolne,</p> <ul style="list-style-type: none"> - artykuły na facebook' u temat: „Dajesz dziecku telefon? Zobacz jak telefon wpływa na zachowania dziecka”, - informacje na temat „Haggy wuggy w przestrzeni elfów czyli o tym jak bardzo niebezpieczny trend dotarł do przedszkola”, - udostępnianie materiałów pt. „Ostrożnie! Małe jest kruche. O emocjach i krzyku”. <p>2. Działalność informacyjna:</p> <ul style="list-style-type: none"> - informacje o instytucjach pomocowych w gablotach informacyjnych, - informacje na stronie internetowej oraz facebook'u szkoły, gazetki ściennie z informacjami na temat instytucji wspomagających rodzinę (adresy, numery telefonów, zadania, dyżury pracowników) z szczególnym uwzględnieniem instytucji zajmujących się przemocą domową, linki do artykułów dla rodziców na temat akceptacji dziecka. <p>3. Ankiety: Diagnozowanie potrzeb i oczekiwań w zakresie realizowanych na terenie szkoły działań profilaktycznych (w ramach „Szkolnego Programu Profilaktyczno – Wychowawczego”).</p> <p>4. Udział szkoły w projekcie Stowarzyszenia 3.0 „Profilaktyka na miarę” – uzupełnianie przez rodziców ankiet on – line mających na</p>	<p>policjantem na temat odpowiedzialności karnej nieletnich.</p> <p>5. Prowadzenie spotkań z wychowawcami na takie tematy jak: integracja zespołów klasowych, przemoc werbalna, cyberprzemoc, zagrożenia w sieci.</p> <p>6. Działalność informacyjna:</p> <ul style="list-style-type: none"> - gazetki informacyjne na temat: „Bezpieczne dziecko”, „Bezpieczny Internet”, „Prawa dziecka”, „Emocje, wychowanie, samodzielność”, gazetki o charakterze motywacyjnym i inspirujące do rozwoju. <p>7. Organizacja Światowego Dnia Uśmiechu.</p> <p>8. Udział szkoły w projekcie Stowarzyszenia 3.0 „Profilaktyka na miarę” – uzupełnianie przez uczniów ankiet on – line mających na celu zdiagnozowanie potrzeb do ewaluacji Programu Wychowawczo – Profilaktycznego.</p> <p>9. Udział w kampanii Państwowego Instytutu Badawczego NASK „Europejski Miesiąc Cyberbezpieczeństwa 2022”.</p>
---	--

celu zdiagnozowanie potrzeb do ewaluacji Programu Wychowawczo – Profilaktycznego	
--	--

- **Niepubliczna Szkoła Podstawowa w Trzemesnej** - realizowała działania w zakresie podnoszenia świadomości społecznej w obszarze przemocy w rodzinie poprzez:

- informacji zamieszczanych na gazetkach ściennych,
- umieszczanie plakatów zawierających numery telefonów i adresy instytucji wspierających rodziny i udzielających pomocy w sytuacji przemocy w domach,
- na lekcjach wychowawczych podejmowano tematykę z zakresu skutecznych sposobów rozwiązywania konfliktów i radzenia sobie z agresją. Liczba uczestników- 11 osób,
- cykl prezentacji multimedialnych - Sieciaki.

Liczba uczestników- 10 osób,

- wprowadzanie problematyki przemocy w rodzinie do szkolnego programu wychowawczo-profilaktycznego.

2. Realizacja programów wychowawczo- integracyjnych w celu budowania relacji zaufania między nauczycielami , a uczniami:

- Dzień Kubusia Puchatka,
- Wigilijne spotkanie klasowe,
- Zbiórka zakrętek

3. Prezentacje dla przedszkolaków i klas młodszych:

- Moja rodzina

Liczba uczestników- 8 osób

4. Filmy edukacyjne dla dzieci:

- Kazio i Rodzina
- Dzień Rodziny i drzewo genealogiczne

Liczba uczestników- 12 osób

- **Szkoła Podstawowa im. Jana Pawła II w Zabłędzy** – brak informacji zwrotnej.

- **Szkoła Podstawowa im. st. Stasica w Tuchowie** w 2022r. podjęła działania:

Podnoszenie kompetencji wychowawczych rodziców jest to działalność zmierzająca do stałego wzbogacania posiadanej przez rodziców potocznej wiedzy pedagogicznej o elementy naukowej wiedzy w wychowaniu dzieci i młodzieży. Celem jest bezpośrednia i pośrednia pomoc rodzicom w ich oddziaływaniach wychowawczych dzięki podniesieniu stopnia ich refleksyjności, wzbogaceniu świadomości pedagogicznej i przez to poprawienie funkcjonowania rodziny. Partnerstwo i dialog są wyznacznikiem równości i współpracy pomiędzy ludźmi. Ważnym zadaniem stojącym przed nauczycielem-wychowawcą jest oprócz poznania wychowanków, poznanie ich środowiska rodzinnego. Wiedza ta pozwala na łatwiejsze wyłapanie nieprawidłowości i przyjęcie właściwego sposobu oddziaływań pedagogicznych zarówno na dzieci jak i ich rodziców. Założeniem w pracy z rodzicami jest- **Rodziec jako nauczyciel i wychowawca swojego dziecka.**

Szkoła zachęca rodziców do współpracy. Stwarza warunki do aktywnego udziału w życiu placówki. Podejmuje działania wynikające z inicjatywy rodziców. Są oni zaangażowani w życie szkoły. Otrzymują pełne informacje o pracy szkoły, w tym o jej mocnych i słabych stronach. Szkoła organizuje różnorodne formy spotkań z rodzicami i nauczycielami, a także porady, konsultacje i warsztaty. Działania szkoły wzmacniają prawidłowe relacje dziecka z rodziną. Demokratyczne przedstawicielstwo rodziców ma znaczący udział w zarządzaniu szkołą. Wszystkie ważne decyzje dotyczące życia szkoły są podejmowane przy współudziale rodziców.

Główne formy współpracy z rodzicami można ogólnie podzielić na:

- zinstytucjonalizowane: Rada Rodziców, Rady klasowe,
- doraźne, takie jak: zebrania ogólnoszkolne, zebrania klasowe, rozmowy indywidualne nauczycieli wychowawców, dyrekcji, pedagoga i psychologa szkolnego z rodzicami, konsultacje dla rodziców z nauczycielami oraz z przedstawicielami policji ds. nieletnich, z kuratorami, kontakty korespondencyjne i telefoniczne, uroczystości i imprezy szkolne.

Działania podjęte przez szkołę:

- Zapoznanie rodziców na spotkaniach z wychowawcami klas z dokumentami regulującymi pracę szkoły. Adaptacja uczniów w nowym środowisku, zwrócenie uwagi rodzica na stres, jaki dziecko przeżywa, kiedy wchodzi w nowe stanowisko (głównie klasy pierwsze oraz czwarte). (156 os.)
- Problem agresji. Silna więź emocjonalna z rodzicami jako podstawowy czynnik chroniący dzieci przed zachowaniami ryzykownymi. Zwrócenie uwagi rodzica na czynniki wywołujące agresję

wśród dzieci i młodzieży oraz zwrócenie uwagi na cyberprzestrzeń- zebrania z wychowawcami. (367 os.)

- papierosy,alkohol, narkotyki, dopalacze wśród uczniów klas siódmych i ósmych. Zwrócenie uwagi rodziców na zagrożenia, na jakie są narażone dzieci- warsztaty z trenerem p. Katarzyną Ziobron w ramach projektu „Moje Życie wolne od uzależnień"- podsumowanie trzech modułów: „Uzależnienia", „Radzenie sobie z konfliktem" oraz „Rozwój tożsamości i osobowości" (139 os.).

- program profilaktyczny- „Bieg po zdrowie" skierowany do uczniów klas czwartych oraz ich rodziców (zapobieganie paleniu papierosów) (84 os.).

- wagary- zwrócenie rodzicom szczególnej uwagi na problem częstych nieobecności wśród uczniów- spotkania z wychowawcami klas (139 os.).

Każdy wychowawca stwarza okoliczności do udziału rodziców w życiu szkoły poprzez:

- Organizowanie imprez o charakterze integracyjnym w oparciu o Plan wychowawczy klasy.
- Organizowanie otwartych imprez i uroczystości szkolnych zgodnie z Kalendarzem imprez.
- Pomoc rodziców w opiece nad dziećmi w czasie wyjazdów i wyjazdów poza teren szkoły oraz imprez na terenie szkoły.

Działania szkoły:

- Akcja charytatywna „Dzień w piżamie" (580 os.),

- „Pomaganie jest cool" zbiórka zabawek oraz słodyczy dla dzieci z tarnowskich domów dziecka (580 os.),

- Zbiórka karmy, kocy dla zwierząt w schroniskach (580 os.),

- Charytatywny koncert „Kolęd i Pastorałek" (580 os.),

- Ślubowanie klas pierwszych (72 os.),

- Otrzęsiny klas czwartych (84 os.),

- Gminna inauguracja roku szkolnego 2022/2023. (580 os.),

- Centrum Kształcenia Zawodowego i Ustawicznego w Tuchowie im. Bohaterów Bitwy pod Łowczówkiem – działania edukacyjne podejmowane przez szkołę w celu przeciwdziałania przemocy w rodzinie (art. 6 ust. 2 pkt 2 ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie),

- prowadzenie obserwacji uczniów przez nauczycieli i pracowników szkoły, zwracanie uwagi na niepokojące sygnały (zaburzenia zachowania i emocji),
- zgłaszanie pedagogów zauważonych symptomów, ewentualnie przemocy,
- w zweryfikowanych i potwierdzonych przypadkach krzywienia dzieci, młodzieży, przeprowadzanie interwencji,
- uczestnictwo pedagoga szkolnego w posiedzeniach zespołu interdyscyplinarnego dla rodzin naszych uczniów,
- poradnictwo i wsparcie pedagoga szkolnego dla uczniów i rodziców według potrzeb,
- udział pedagoga w szkoleniach ("Profilaktyka uzależnień- podstawy interwencji- jak zapobiegać- jak pomagać. Praca z młodzieżą zagrożoną uzależnieniami od środków psychoaktywnych", "Profilaktyka uzależnień- behawioralnych- jak rozpoznać, jak pomagać") między innymi poruszającymi tematy związane z przemocą w rodzinie,
- prowadzenie akcji informacyjnych:

- eksponowanie na szkolnych korytarzach plakatów, ulotek o treściach antyprzemocowych z informacjami zawierającymi dane teleadresowe miejsc do których można zwrócić się o pomoc,

- prowadzenie rozmów, pogadanek z uczniami, w ramach zajęć wychowawczych i zajęć wychowania do życia w rodzinie, dotyczących tematyki przemocy domowej i rówieśniczej,

- spotkania profilaktyczne z zaproszonymi specjalistami (1. terapeutą z Centrum Działań Profilaktycznych, warsztaty „ Jestem wolny mam przewagę”; 2. z funkcjonariuszem policji Kingą Siedlecką na temat konsekwencji prawnych popełnienia czynów karalnych) w zakresie profilaktyki uzależnień, a pośrednio przeciwdziałania przemocy,

- stała współpraca z OPS, Policją i Kuratorem Sądowym w zakresie wymiany informacji oraz wsparcia osób doświadczających przemocy.

- Szkoła Podstawowa im. Księdza Prałata Władysława Gibały w Piotrkowicach- realizowała zadania wynikających z ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie :

- ciągłe monitorowanie sytuacji uczniów i rodzin
- pomoc i wsparcie szkoły rodzinie w każdej sytuacji .
- organizowanie imprez promujących wartość rodziny- Piknik Rodzinny, Dzień Seniora, Śpiewamy dla Niepodległej
- aktywizowanie rodziców do działań na rzecz szkoły
- Spotkania z policjantem . -
- Pogadanki na spotkaniach z wychowawcami
- Gazetki tematyczne.
- Wolontariat na rzecz potrzebujących
- Pogadanki nt temat aspiracji i ambicji , dążenia do celu
- Ukazywanie wartości edukacji na zebraniach z rodzicami i zajęciach edukacyjnych
- Dodatkowe zajęcia wyrównujące szanse uczniów.
- Organizowanie konkursów i zawodów.
- realizacja programów STOP AGRESJI , STOP PRZEMOCY, NIE DAJ SIĘ 2
- warsztaty na Rodziców i uczniów realizowane przez PPP w Tuchowie : Jestem ważny , Jak radzić sobie ze stresem , problemami , emocjami .
- zatrudnienie specjalistów w szkole – pedagog specjalny, terapeuta ,

- Szkoła Podstawowa im. Batalionu AK” Barbara” w Lubaszowej - realizowała zadania wynikające z ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie :

- ciągłe monitorowanie sytuacji uczniów i rodzin-w razie potrzeby spotkania indywidualne z rodzicami w celu udzielenia wsparcia
- organizowanie imprez promujących wartość rodziny- Piknik Rodzinny , Dzień Seniora, Śpiewamy dla Niepodległej
- aktywizowanie rodziców do działań na rzecz szkoły
- Spotkania z policjantem . -
- Gazetki tematyczne.
- Pogadanki nt temat aspiracji i ambicji , dążenia do celu- lekcje wychowawcze
- Ukazywanie wartości edukacji na zebraniach z rodzicami i zajęciach edukacyjnych
- Dodatkowe zajęcia wyrównujące szanse uczniów.
- Organizowanie konkursów i zawodów.
- zatrudnienie specjalistów w szkole – pedagog specjalny, terapeuta ,

- **Szkoła Podstawowa im. Marii Kotulskiej w Jodłówce Tuchowskiej** - zgodnie z realizacją zadań wynikających z ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie podjęto następujące działania:

- diagnozowano i na bieżąco monitorowano zachowanie i sytuację rodzinną uczniów- poprzez rozmowy, ankietowanie uczniów i rodziców, obserwację podopiecznych podczas zajęć, wycieczek czy imprez szkolnych;
- na lekcjach z wychowawcą poruszano temat przemocy (między innymi psychicznej, fizycznej czy tzw. w „sieci”; jakie zachowanie uznać za przemocowe, zarówno w szkole jak i w rodzinie);
- na zebraniach z rodzicami tych ogólnych i podczas rozmów indywidualnych poruszane były tematy związane ze zjawiskiem agresji i przemocy w szkole, w domu czy w środowisku- przyczyny i skutki tego zjawiska;
- przekazano rodzicom poprzez dziennik elektroniczny, artykuły, porady związane między innymi z umiejętnością rozpoznawania i nazywania uczuć, które towarzyszą dziecku oraz rozumienia tych emocji i właściwego reagowania, zaproponowano tytuły fachowej literatury;
- uczniowie i rodzice zostali również poinformowani o możliwości skorzystania z pomocy pedagoga i psychologa szkolnego, a w razie potrzeby innych pozaszkolnych specjalistów czy instytucji; szkoła współpracuje z dzielnicowym, PPP w Tuchowie i MOPS w Tuchowie;
- cykliczne przygotowywanie gazetek tematycznych związanych z profilaktyką uzależnień i zachowań przemocowych;
- działalność szkolnej świetlicy profilaktyczno- pedagogicznej;
- systematyczny udział nauczycieli w szkoleniach zewnętrznych w zakresie przeciwdziałania przemocy i profilaktyki uzależnień;
- stała współpraca z Zakładem Karnym w Tarnowie (np. zorganizowanie wspólnych Jasełek);
- uczestniczenie młodzieży szkolnej w warsztatach: „Mentalna Szkoła” Michała Zawadzki;
- aktywizowanie i motywowanie młodzieży do pracy charytatywnej na rzecz osób potrzebujących i środowiska lokalnego poprzez działalność Szkolnego Klubu Wolontariatu;
- współpraca z Domem Kultury „Jodełka”, Biblioteką Publiczną- filia w Jodłówce Tuchowskiej- rozwijanie zainteresowań uczniów: np. Dyskusyjny Klub Książki, Noc w bibliotece;
- organizowanie czasu wolnego, poprzez koła zainteresowań: m.in. zajęcia szachowe, treningi tenisa stołowego;

- organizowanie Festynów Rodziny, angażowanie rodziców do wspólnego ze szkołą przygotowania imprezy, przygotowanie zabaw integrujących rodziny- udział w konkursach sportowych w rywalizujących drużynach zarówno dorosłych, jak i dzieci.

- rodzice uczniów są aktywowani przez nauczycieli i wychowawców i biorą aktywny udział w różnego rodzaju działaniach budujących wspólnotę i tworzących pozytywny klimat szkoły, a tym samym szkoła wspiera i podnosi ich kompetencje rodzicielskie.;

- **Przedszkole Publiczne w Tuchowie** – Tematyka związana z przeciwdziałaniem przemocy w rodzinie oraz ochrony ofiar przemocy poruszana była w czasie bieżących zajęć z dziećmi w przedszkolu w zakresie dostosowanym do ich wieku o możliwości percepcyjnych.

Praca z dziećmi obejmowała zagadnienia radzenia sobie z trudnymi emocjami, unikaniu agresji, kształtowania postaw wzajemnej pomocy i koleżeństwa, poszanowania praw innych osób, nabywaniu umiejętności poproszenia o pomoc w sytuacjach trudnych.

Zorganizowano spotkania dzieci z policjantem np. ogólnych zasad związanych z bezpiecznym zachowaniem, unikaniem zagrożeń.

- **Niepubliczne Integracyjne Przedszkole w Tuchowie ul. Kazimierza Wielkiego 16** - brak informacji zwrotnej.

- **„Ochronka” Zgromadzenia Sióstr Służebniczek BDNP Niepubliczne Przedszkole** - brak informacji zwrotnej.

- **Zgromadzenie Sióstr Św. Józefa 9 Przedszkole Niepubliczne**- w przedszkolu nie prowadzono spotkań z rodzicami na temat przemocy w rodzinie, natomiast zorganizowano spotkanie policjanta z dziećmi, który podczas prelekcji nawiązał do przemocy w rodzinie i jej symptomach oraz formie zgłoszenia.

- **Placówka Wsparcia Dziennego „Kubusie” przy parafii św. Jakuba Ap. w Tuchowie** -

Przez cały okres pracy placówki w 2022r. wychowankowie brali udział w zajęciach profilaktyczno-wychowawczych prowadzonych przez wychowawców, zarówno grupowych jak i indywidualnych. Na zajęciach poruszane były zagadnienia problemy przemocy w rodzinie- zachowania agresywne i przemocowe, sytuacje oraz przeżycia osób dotkniętych przemocą domową, sposoby reagowania na agresję i przemoc w otoczeniu i w domu. Zajęcia prowadzone były w formie pogadanek, dyskusji, rozmowy, projekcji filmowych i słuchowisk, czytania artykułów² i opowiadań oraz zajęć łączących zabawę/prace plastyczne manualne z utrwalaniem właściwym zachowań.

W zajęciach tych uczestniczyło łącznie 30 wychowanków. Przez cały rok 2022r. rodzice mieli możliwość indywidualnych rozmów i konsultacji z wychowawcami, podczas których udzielono porad w sytuacjach konfliktowych, trudnych w rodzinie. Wskazywano też osoby, miejsca i instytucje, mogące udzielić wsparcia.

- Powiatowa Poradnia Psychologiczno- Pedagogiczna w Tarnowie Filia w Tuchowie: w 2022r. współpracujące z Poradnią placówki oświatowe nie zgłaszały potrzeby organizacji przez naszych pracowników spotkań o tematyce przemocy w rodzinie lub przeciwdziałania przemocy w rodzinie. Nie odnotowano zgłoszeń rodziców w tym obszarze.

- Powiatowe Centrum Pomocy w Rodzinie w Tarnowie- w 2022r. w Programie korekcyjno-edukacyjnym dla osób stosujących przemoc w rodzinie, organizowanym przez Centrum, nie odnotowano osób zgłaszających się oraz biorących udział w/w programie, zamieszkałych teren Gminy Tuchów.

W związku z współpracą lokalnych instytucji we wdrażaniu Programu wdrażania algorytmów i kwestionariuszy szacowania ryzyka zagrożenia życia i zdrowia w związku z przemocą w rodzinie tutejszy Ośrodek udostępnił numer telefonu Dyrektora Ośrodka Pomocy Społecznej w Tuchowie, Policji do ewentualnego wykorzystania w sytuacjach kryzysowych wymagających natychmiastowej pomocy i wsparcia w godzinach wieczorowo -nocnych lub dniach wolnych od pracy.

Osoby doznające przemocy potrzebują zwykle pomocy psychologicznej, prawnej, materialnej, medycznej a także wsparcia emocjonalnego. Dlatego przeciwdziałanie przemocy w rodzinie nie może opierać się wyłącznie na działalności jednej instytucji. Żadna instytucja, bowiem nie ma wystarczających narzędzi, kompetencji i możliwości rozwiązania wszystkich problemów rodziny uwikłanej w przemoc.

III. Wnioski

Pomimo podejmowanych licznie działań, w dalszym ciągu zjawisko przemocy w rodzinie stanowi jeden z istotnych problemów społecznych diagnozowanych na terenie Gminy Tuchów, który kształtuje się na przestrzeni lat następująco:

Rok	Liczba niebieskich kart	Podmioty sporządzające Niebieskie Karty		
		Pomoc społeczna	Policja	Inne
2012	25	1	24	-
2013	37	3	34	-
2014	34	3	31	-
2015	22	-	22	-
2016	18	1	16	1 oświata
2017	18	1	17	-
2018	23	1	22	-
2019	26	1	24	1 służba zdrowia
2020	23	-	23	
2021	32	1	31	
2022	18	-	16	1 - oświata 1 - służba zdrowia

W 2 przypadkach wszczęto procedurę Niebieskiej Karty w 2022r. gdzie osobą, co do której istnieje podejrzenie że jest dotknięta przemocą w rodzinie były małoletnie dzieci w przedziale wiekowym (od 8 lat do 17 lat) a osobami co do których istniało podejrzenie że stosują przemoc był jeden z rodziców.

W większości sytuacji występująca przemoc łączy się z uzależnieniem od alkoholu, co pociąga za sobą konieczność prowadzenia poradnictwa specjalistycznego i interwencji w tym zakresie, przez GKRPA w Tuchowie.

1 grudnia 2018r. rozpoczął działalność specjalistyczny ośrodek wsparcia dla ofiar przemocy w rodzinie w Krakowie, który zapewnia schronienie ofiarom przemocy w rodzinie oraz dzieciom pozostającym pod jej opieką bez skierowania i bez względu na dochód. Należy wspomnieć,

iż często same ofiary pod wpływem sprawcy ostatecznie rezygnują z bezpiecznego schronienia w ośrodku, tłumacząc swoje postępowanie poprawą relacji rodzinnych i/lub zrozumieniem postępowania sprawcy. Ujawnienie przypadków przemocy w rodzinie świadczy o poszerzeniu wiedzy na temat tego zjawiska. Ponadto każdy zgłoszony przypadek przemocy w rodzinie to odpowiedź na brak przyzwolenia na to zjawisko, to świadomość, że przemoc w rodzinie jest przestępstwem. Ważna jest także stała edukacja społeczeństwa, mająca na celu zmianę świadomości w kwestii negatywnych i szkodliwych stereotypów na temat stosowania przemocy, jak też roli kobiety i mężczyzny w życiu społecznym i w rodzinie. Istotny jest również stały rozwój profilaktyki, propagowanie postaw alternatywnych wobec przemocy, nauka umiejętności społecznych i wychowawczych, inspirowanie i promowanie nowych rozwiązań w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie. Dla podjęcia skutecznych działań pomocowych, niezbędne jest kompleksowe podejście do sytuacji w jakiej znajduje się rodzina dotknięta przemocą, poprzez tworzenie sieci współpracy opartej o działanie Zespołu Interdyscyplinarnego i grup roboczych. Praca w zespole, grupach roboczych daje możliwość uzyskania szerszej perspektywy o sytuacji rodziny, dyskusji nad problem klienta, opracowania odpowiedniego planu pomocy.

Dodatkowe obowiązki na Gminie Tuchów nakłada przyjęty Krajowy Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie na lata 2022r. **opublikowany w Monitorze Polskim Uchwała nr 183 Rady Ministrów z dnia 21 grudnia 2022r. w sprawie ustanowienia Krajowego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie na rok 2022 (M.P. z 2022, poz.1204).**

Zadaniem Programu jest wprowadzenie w życie szerokiego spektrum działań mających na celu zarówno zwrócenie uwagi opinii publicznej na zjawisko przemocy w rodzinie jak i przeciwdziałanie przemocy w rodzinie. Celem głównym programu jest zwiększenie skuteczności przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz zmniejszenie skali tego zjawiska.

Zwrócono uwagę na wybrane działania programu - kluczowe dla osiągnięcia celów umieszczone w wyodrębnionych obszarach do realizacji przez podmioty szczebla gminnego i powiatowego.

Obszar 1: Profilaktyka, diagnoza społeczna i edukacja społeczna

Kierunki i rodzaje działań:

- Poszerzenie wiedzy ogółu społeczeństwa, w tym zainteresowanych służb na temat zjawiska przemocy w rodzinie.
- Diagnoza zjawiska przemocy w rodzinie na obszarze gminy, powiatu i województwa, w tym **w odniesieniu do gmin, ustalenie odsetka populacji rodzin zagrożonych przemocą w rodzinie.**
- Prowadzenie ogólnopolskich i lokalnych kampanii społecznych, które:
 - obalają stereotypy na temat przemocy w rodzinie, usprawiedliwiające jej stosowanie,

- opisują mechanizmy przemocy w rodzinie oraz jednoznacznie wskazują na ich społeczną szkodliwość i społeczno-kulturowe uwarunkowania,
- promują metody wychowawcze bez użycia przemocy (art. 10 ust. 1 pkt 3 ustawy) i informują o zakazie stosowania kar cielesnych wobec dzieci przez osoby wykonujące władzę rodzicielską oraz sprawujące opiekę lub pieczę,
- promują działania służące przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie, w tym ochronę i pomoc dla osób dotkniętych przemocą oraz interwencję wobec osób stosujących przemoc **szczebel gminny, powiatowy – we współpracy z mediami i organizacjami pozarządowymi.**

- Współpraca między organami samorządu terytorialnego a kościołami lub związkami wyznaniowymi na danym terenie, w celu wprowadzenia elementów informacji i edukacji na temat zjawiska przemocy w rodzinie w ramach działania poradni prowadzonych przez kościoły lub związki wyznaniowe lub do programów nauk przedmałżeńskich (art. 9 ust. 1 ustawy) – **szczebel gminny, powiatowy – we współpracy z kościołami i związkami wyznaniowymi oraz organizacjami pozarządowymi.**

- Współpraca między organami samorządu terytorialnego a **organizacjami pozarządowymi**, w celu wprowadzenia elementów edukacji na temat zjawiska przemocy w rodzinie w ramach działania projektów prowadzonych przez organizacje pozarządowe.

- Prowadzenie poradnictwa, w szczególności przez działania edukacyjne, służącego wzmocnieniu metod opiekuńczych i wychowawczych, alternatywnych wobec stosowania przemocy, jak również kompetencji rodziców i opiekunów w rodzinach zagrożonych przemocą w rodzinie (art. 6 ust. 2 pkt 2 ustawy) oraz w stosunku do grup ryzyka, np. małoletnie w ciąży- **szczebel gminny**

Podsumowując, zadania w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie na terenie Gminy Tuchów były realizowane na wszystkich poziomach. Ważnym atutem jest praktyka w zakresie funkcjonowania Zespołu, co owocuje w jakości współpracy między poszczególnymi elementami systemu w Gminie Tuchów.

Wypracowane kierunki działań podejmowane są zgodnie z harmonogramem realizacji *Gminnego Programu*. Zgodnie z Rozporządzeniem z dnia 13 września 2011r. w sprawie procedury „Niebieskiej Karty” wdrażano procedury i standardy działania Zespołu.

Instytucje i podmioty starają się maksymalnie wspierać rodziny w trudnych sytuacjach życiowych, w szczególności dzieci.

Analiza czynników sprzyjających i utrudniających skuteczną pomoc dotkniętym przemocą w rodzinie:

Czynniki utrudniające skuteczną pomoc na terenie Gminy Tuchów.

- niska motywacja do zmiany sytuacji życiowej i przerywania przemocy osób bezpośrednio z nią związanych. Osoby doznające przez lata przemocy ze strony osób najbliższych pozostają w mechanizmach syndromu wyuczonej bezradności,

- zbyt mała liczba zawiadomień o popełnieniu przestępstw, które noszą znamiona przemocy w rodzinie. Osoby doznające przemocy nie wierzą w możliwości zmiany swojej sytuacji, często odmawiają współpracy z organami ścigania, obawiają się konsekwencji swoich działań.

- przewlekłość postępowań sądowych.

- od 1 stycznia 2022r. nie działał na terenie Tuchowa Lokalny punkt dla osób pokrzywdzonych przestępstwem. Osoby doznające przemocy będą mogły skorzystać z pomocy w Centrum Wsparcia Pokrzywdzonych w Tarnowie ul. Krakowska 13 (IV p.) tel. 519-820-707.

Czynniki sprzyjające skuteczności pomocy osobom dotkniętym przemocą w rodzinie na terenie gminy Tuchów.

- oferta pomocowa na terenie gminy Tuchów dla osób doznających przemocy. Osoby dotknięte przemocą mogą liczyć na wsparcie w jednostkach organizacyjnych pomocy społecznej, Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Tarnowie ul. Urszulańska 19 gdzie realizowany jest Program Psychologiczno-Terapeutyczny dla Osób Doświadczających Przemocy w Rodzinie na lata 2020-2023. W 2021r. dla mieszkańców Powiatu utworzono Ośrodek Interwencji Kryzysowej w Wojniczu ul. Jagiellońska 17, 32-830 Wojnicz , a także innych instytucjach czy organizacjach pozarządowych; Powiatowa Poradnia Psychologiczno- Pedagogiczna Filia w Tuchowie, Centrum Zdrowia Tuchów Poradnia Terapeutyczna przy ul. Kolejowej 8, od 1 stycznia 2022r. Fundacja im. Hetmana Tarnowskiego Centrum dla osób pokrzywdzonych przestępstwem w Tarnowie ul. Krakowska 13

-skuteczność działań mających na celu przerwanie przemocy w rodzinie, wzmocniona jest dzięki pracy interdyscyplinarnej służb zaangażowanych w ten proces. Osoby te nieustannie podnoszą swoje kwalifikacje.

- od września 2019r. przy Ośrodku Pomocy Społecznej jest możliwość skorzystania z pomocy mediatora rodzinnego.

- zdecydowany wzrost świadomości społecznej na temat problemu przemocy w rodzinie i jej skutków.

- w wyrokach nakazowych z 2022r. zauważa się że Sąd zobowiązuje osoby stosujące przemoc w rodzinie do pisemnego przeproszenia pokrzywdzonych, bądź zastosowanie środka kompensacyjnego w postaci częściowego zadośćuczynienia poprzez zapłatę na rzecz osób pokrzywdzonych bądź wpłaty na cele dobroczynne.

Wnioski na dalsze lata realizacji Gminnego Programu:

1. Kontynuowanie i rozwijanie partnerskiej współpracy między instytucjami, podmiotami – głównie Policją, OPS, służbą zdrowia, oświatą, Sądem oraz GKRPA.
2. Zgodnie z podsumowaniem przeprowadzonych badań i sformułowaniu na ich podstawie wniosków do diagnozy sporządzonej do nowego programu przeciwdziałania zaleca się kontynuowanie realizowanych działań służących kształtowaniu wiedzy, umiejętności i kompetencji różnych grup społecznych. Przeprowadzone badania pokazały, iż przynoszą oczekiwane efekty. Celem utrzymania osiągniętych efektów zaleca się konieczność prowadzenia konsekwentnych i zorganizowanych przedsięwzięć warunkujących dobro lokalnej społeczności, w tym konkretnych grup czy środowisk. Za realizację skutecznych działań profilaktycznych odpowiedzialne są różne osoby, instytucje i organizacje, dlatego też obligatoryjne jest wielokierunkowe podejście do przeciwdziałania zagrożeniom.
3. Rozwój współpracy o charakterze ponadgminnym.
4. Wykorzystanie pracy socjalnej w pracy z osobami dotkniętymi przemocą w rodzinie.
5. Podjęcie kolejnej próby nawiązania współpracy z kościołami w przeciwdziałanie przemocy w rodzinie.
6. Nadmieniamy, że w dniu 21 marca 2023r. ogłoszono ustawę o zmianie ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. z dnia 21 marca 2023r. poz. 535), która wprowadza w tytule ustawy ogólne określenie przedmiotu ustawy i otrzymuje brzmienie „o przeciwdziałaniu przemocy domowej”

Sprawozdanie - Ewaluacja programu za 2022r. opracowana została na podstawie danych własnych Ośrodka oraz pozyskanych następujących podmiotów:

- Komisariat Policji w Tuchowie
- Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych przy Urzędzie Miejskim w Tuchowie
- Ośrodek Psychoterapii Centrum Zdrowia Tuchów
- Placówki Oświatowe z terenu Gminy Tuchów
- Placówka Wsparcia Dziennego Kubusie
- Powiatowa Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna filia w Tuchowie
- Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie ul. Urszulańska 19 w Tarnowie.

Tuchów dnia 24.03.2023r.

